

Skift sundur í ávísan mun í ásetingunum til fiskiskip og handilsskip

Grundgevingin fyrir hesum er fyrst og fremst tann, at tann kravda siglingartíðin ikki er eins og at fiskiskipasáttmálin er linari enn handilsskipasáttmálin, sigur Anfinn Kallsberg m.a. í viðmerkingunum til uppskot um manning av skipum. Uppskotið var á skránni til 1. viðgerð í gjár

ÓLAVUR Í BEITI

Í viðmerkingunum til nýggja manningaruppskotið verður greitt frá, at í juli 1995 var ein stjórnarráðsnevna hildin í altjóða havfagsskapinum IMO (International Maritime Organization) í London um sjóvinnu-, sjóvinnuútbúgvingar og vaktarhald á skipum. Talan var um at broyta verandi konvensjón, ella sáttmála, til handilsskip og at gera nýggjan tilsvarandi sáttmála til fiskiskip.

IMO felagsskapurin hevði í mong ár verið undir trýsti frá mongum portum fyrir ikki at gera eitt nóg gott arbeiði fyrir at betra um trygdina á sjónum, nú serliga aftaná tær stóru skipsvamlukurnar um okkara leiðir tey seinnu árin.

Sáttmálin endurskoðast

– Fleiri teknisk krøv til skip

vórdu tó samtykt í 80-unum og fram í 90-ini, men krøvini til tann manniskjaliga partin høvdu ikki í sama mun fylgt við menningini á økinum. Ein altjóða sáttmáli innan hetta øki var tó gjørdur í 1978 (STCW-78), men var eftir hondini vorðin so útvatnaður og veikur, at neyðugt var við munandi broytingum, sigur Anfinn Kallsberg.

Í 1993 samtykti so IMO at fara undir at endurskoða handilsskipasáttmálan og í sama viðfangi varð samtykt, at ein tilsvarandi sáttmáli eisini skuldi gerast til fiskiskip.

Nevndin

Og sum ein fylgja av, at Føroyar hava staðfest handilsskipasáttmálan (í 1990) og sum ein fyrirteking til staðfesting av fiskiskipasáttmálanum, setti landsstýrismaðurin í sjóvinnumálum í januar 1997 ein arbeiðs-

bólk, við tí endamáli at koma við uppskotum til neyðugar broytingar í manningar-, sjóvinnu-, sjómans- og mynstringarlógini.

Nevndin, sum var samansett av umboðum fyrir Sjóvinnufyrirskipinguna, sum hevði formannin, Føroya Skipara- og Navigatørfelag, Maskinmeistarafelagið, Føroya Reidarafelag, Reidarafelagið fyrir farmaskip, Fiskimannafelagið og landsstýrið, kom so við tilráðing til landsstýrið og ein samd nevnd mælir landsstýrismanninum í sjóvinnumálum til at taka undir við tí nýggja altjóða fiskiskipasáttmálanum um útbúgving, sjóvinnu og vaktarhald í fiskiskipum, STCW-F-1995.

200.000 krónur

Mett verður at broytingarnar í lógunum koma at kosta einar 200.000 krónur til út-

vegan av edv-útgærd í samband við útgávu av sjóvinnubróvum í nýggjum sniði og til skráseting av øllum sjóvinnubróvum og prógvum. Hetta er tó treytað av, at tað framvegis verður møgulegt at útvega føroysk sjóvinnubróv við STCW- og STCW-F-skráseting.

Sambært lógaruppskotið skal sjóvinnumyndugleikin eisini árita útlendsk sjóvinnubróv, fyrir at teir kunnu fáa rættindi til at starvast umboð á føroyskum skipum, men í dag eru bert fáir útlendingar við føroyskum skipum og kann hetta tí gerast við verandi umstíting, verður upplýst í viðmerkingunum til uppskotið um nýggja manningarlóg, sum Anfinn Kallsberg legði fyrir tingið í gjár. Uppskotið verður helst beint í Vinnunevndina til viðgerðar.

Prístalið langt frá veruleikanum

Sum dømi kann verða nevnt, at bústaðarkostnaðurin varð mettur at verða sløk 11% av livikostnaðinum, men hann er kanska millum 30-40%, sigur Luitjen Apol m.a. í viðmerkingunum til uppskotið hann legði fyrir tingið um prístal

Ólavur í Beiti

– At hava prístal, sum er rættvísandi, hevur eisini annan týdning. Tað hevur týdning fyrir fleiri myndugleikar, serliga hagtalsliga, at vita hvussu kostnaðurin hjá húsnæðingunum broytist. – Hetta er fyrir at kunna fylgja við broytingum í nógðum í samfelagnum, tá prísstokstur er frároknaður, sigur Luitjen Apol í viðmerkingunum til uppskot frá Verkamannafylkingini um løgtingslóg um prístal.

Nýtslumynstrið broytt

Hann vísir eisini á, at vektirnar í prístalinum, sum vísa skulu nýtslumynstrið í húsnæðingunum, eru gjørdar út frá einari nýtslukanning í 1971/72.

– Hetta nýtslumynstur er nógv broytt síðani tá, men vektirnar eru enn galdandi, og sum dømi kann verða nevnt, at bústaðarkostnaður varð mettur at verða sløk 11% av livikostnaðinum.

– Men veruleikin er tann, at her átti kanska heldur at staðið millum 30% og 40%, vísir uppskotsstíllarin á í viðmerkingunum.

Einliki gjørt

– Í 1989, eftir ta stóru kravgonguna móti ætlunini hjá táverandi samgongu at ávtaka prístalsviðbótina, lovaði Jógvan Sundstein, lögmaður, at gera nýtt prístal, sum vísti veruligu gongdina í livikostnaðinum, men hetta arbeiði liggur framvegis á láni, sigur Luitjen Apol í viðmerkingunum.

Javnstøðiskórið rurað samgongulimir í blund

Vit mugu títanverri ásanna, at higartil hevur løgtingið ikki viljað beint fyrir tí mannamuni, sum verandi skattalóg ger móti familjum, har annar hjúnafelagin ynskir at arbeiða heima, men sleppur tað ikki av skattaávu, sigur Tordur Niclasen í viðmerkingunum til uppskotið sum var til 1. viðgerð í gjár

ÓLAVUR Í BEITI

– Tað er ein sannroynd, at tað at liva í hjúnabandi nú í nógv ár hevur havt skattligar negativar avleiðingar við sær, ja beinleiðis hevur tað loyst seg skattliga ikki at giftast, men heldur at liva saman sum ógift.

– Miðflokkurin hevur áhaldandi víst á henda skeivleika og undirstrikað, at tað kann ikki vera rætt í einum skipaðum samfelag sum okkara, at lógin skal vera soleiðis háttað, at tað figgarliga skal vera ein fyrimunur at liva saman ógift, sigur Tordur Niclasen í viðmerkingunum til uppskot Miðflokksins um at bøta um skattligu viðurskiftini hjá hjúnum, sum nú er beint í figgarnevdina efir 1. viðgerð.

Setningurin ikki itøkiligur

Tordur Niclasen vísir á, at fyrir tveimum árum síðani samtykti tingið, at landsstýrið skuldi kanna avleiðingarnar av eini skipan, har hjúnafelagar við eini inn-tøku verða skattaðir hvør sær av helminginum av samlaðu inntøkuni hjá báðum hjúnafelagnum, og samtykti landsstýrið at seta arbeiðsbólk at gera álit. – Men setningurin, ið nevndin fekk, javnstøðisnevndin, var ikki tann itøkiligi, ið løgtingið hevði samtykt, men heldur »at lýsa, hvussu hjúnabandsstøðan ikki skal hava skattliga ávirkan«.

Diskriminering

– Miðflokkurin veit ikki, hvør orsök er, at landsstýr-

ið ikki hevur roynt at koma skattligu diskrimineringini hjá familjunum við einari inntøku til lívs - ella í hvussu so er at minka hesa, men vit siggja í nevnda álit frá arbeiðsbólkinum, at tey ikki mæla til slíka skipan - og spkir her aftur fyrirbrigdi um javnstøðu, sigur Tordur Niclasen.

– Arbeiðsloysi í Føroyum er framvegis stórt, og fyrir fleiri húski er galdandi, at bæði kona og maður hava gingið atbeiðsleysi í so langa tíð, at tey antin eru ella verða koyrd úr Arbeiðsloysisiskipanini, og er tí bráneyðugt at nakað verður gjørt fyrir at fáa í minsta lagi annað teirra aftur í arbeiði.

Fleiri arbeiðspláss

– Við hesum uppskoti kunnu arbeiðspláss gevast

	Bæði arbeiða	Maður arbeiðir	Munur
Skattskyldug løn hjá manni	120.000	240.000	
Skattskyldug løn hjá konu	120.000		
Skattskyldug løn tilsamans	240.000	240.000	0
Skattur & ALS fyrir mann og konu	67.000	92.600	
Tøk løn til familjuna	173.000	147.400	25.600
Gjald til veggustovu/barnagarð (Foreldur gjalda 30%)	33.600	0	
Eftir til familjuna tá stovnsplássid er goldið	139.400	147.400	
Skattur til land og kommunu	67.000	92.600	
Tilskot til stovnspláss(30 % Kommuna og 40% Land)	78.400	0	
Eftir til land og kommunu	-11.400	92.600	104.000

Í Dimmalætting 1. november 1996 fórði sambandspolitikkari fram hesi sjónarmið viðvíkjandi skattligum viðurskiftum hjúna, og hvussu roknistykkið sá út, har tað almenna rindaði tilskot til barnaansing

leys, um onnur húski, har bæði kona og maður hava arbeiði, fáa eina motivering fyrir, at annað teirra kann velja at gerast heimaarbeiðandi. Hetta kann serliga gera seg galdandi fyrir tey, ið hava rimiliga inntøku í løtuni, men hóast tað ikki fáa endarnar at røkka saman við bert einari inntøku. Við skattabýtinum og t.d. spardu

útreiðslunum til barnaansing verður møgulegt hjá hesi familju at klára seg við bert tí einu inntøkuni. Uppskotsstíllarin metir, at landskassin í fyrstu syftu fær minni skattaintøkur av lógaruppskotið, einar 10 mió. kr. Tá verður hugsað um, at samlaða skattskylduga inntøkan hjá tí, sum inntøkan verður flutt til, í mesta

lagi svarar til 70% av hægstu veiting frá Arbeiðsloysisiskipanini.

Tordur Niclasen vísir eisini í viðmerkingunum til samgonguskjalið, har tað stendur, at arbeiði verður fyrir at fremja broytingar í skattalógini við altítt til, at hjúnafelagar í ávísan mun kunnu bíta inntøkuna sundur sínámillum.